

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Kakšno je to vstajenje?

Celjski list za nemško narodno manjšino v dravski banovini »Deutsche Zeitung« ne more tudi pod novim uredništvom krotiti svoje prekipavo navdušenosti za hitlerizem. V velikonočni številki objavlja uvodni članek pod naslovom »Nemška Velika noč«. V njem piše med drugim: »Praznujemo velikonočni praznik 1933 kot čas nemškega vstajenja. Kar se danes dogaja v Nemčiji, ni sprememba vlade, ni zmaga strankarsko-politične opozicije, ni prišlo do oblasti to, kar je vladalo do 1918, torej ni reakcija in restavracija (vzpostavitev). Kaj pa je? Novo razdobje nemškega človeka začenja. Odpira s. novo poglavje v zgodovini nemškega ljudstva. Nastaja nekaj novega, kar dobiva iz megle prihodnosti obrise, obliko in barvo. Stojimo ob začetku spremembe Evrope.« Celjski nemški list sicer poudarja, da je cilj, ki si ga je postavila narodno-socialistična stranka, ter sredstva in metode, ki se jih poslužuje, notranje-politična zadeva nemške države. Dostavlja pa to-le: »Kar pa se nas tiče kot vprašanje življenja in smrti, je notranja prenovitev našega ljudstva, tista velika duhovna sprememba celokupnega nemškega ljudstva, katere je zavestno ali nezavestno, brez ozira na politiko, deležen vsak, ki mu teče nemška kri po žilah in ki govori nemški jezik.«

V velikonočni prilogi se list z istim predmetom peča kar v dveh člankih. V prvem članku vzklika: »Še nikdar niso zveneli velikonočni zvonovi jasnejše in radostnejše v naše uho kot v tem letu in še nikdar niso našega srca tako osvobodili skrbi. Saj ima praznik vstajenja za nas dvojni pomen: nemški človek je vstal! Kje je nemško srce, ki ne bi zabrnelo v vročem veselju in navdušenju, ki bi mirno in brezbrizno utripalo v dneh nemškega prerojenja? Vsi, moški in ženske, smo globoko prešinjani od tega velikanskega dogodka, od resnično nemške Velike noči 1933. In mi vsi se zahvalimo tistemu Edinemu, od Boga izvoljenemu, ki nam jo je podelil, nemškemu kanclerju Adolfu Hitlerju! Naša zahvala pa je enodušna, plamteča izpoved nemštva zdaj in vekomaj!« Drugi članek slične vsebine pa se konča z Wurmbovo nemško-nacionalno pesmijo, ki v zadnji kitici tako-le opominja in vzpodbuja: »Bodi nemški — bodi smel! Kar je prava germanska kri, se tudi hudi-

ča ne boji! Pravi nemški pogum te dela velikega, svobodnega!»

Ta pesem jasno izpričuje, v čem je pravzaprav to nemško vstajenje, to notranje prenovljenje nemškega ljudstva, ta velika duhovna sprememba. Vstala je nemškonacionalna drznost, ki se tudi hudiča ne boji, ki se ne briga za pravo in pravico, ki prezira božjo in človeško postavo, ki v svojem drznem pohlepu zadivja celo mimo hudiča ter gre, če treba, preko njega in dalje od njega. To je prenovljenje nemškega ljudstva v duhu starega germanskega poganstva. Značilno je za navedene članke celjskega nemškonacionalnega lista, da nikjer ne razpravljajo o vstajenju Jezusa Kristusa, našega Zveličarja, in njegovem pomenu za vse ljudi in vse narode, tudi za nemški narod. Ne, o tem ni tam niti besede. Ne vzklika se: »Kristus je vstal, radujmo se!« Zmagoslavni nemško-nacionalni vzklik se glasi: »Nemec je vstal! Nemška Velika noč je to!« Na drugem mestu objavljamo, kakšen bogokleten zločin so narodni socialisti v Lincu storili, na najbolj ošaben in podel način, ki je sploh mogoč, zasmehujoč Kristusa in stavljajoč Hitlerja nad Njega! Ali je v tem tisti nemški pogum, ki dela velikega ter svobodnega, tista smelost, ki zadivja celo mimo hudiča in preko njega?

In tista velika duhovna sprememba, ki se je baje izvršila med nemškim ljudstvom, kakšna pa je? Mar li vlada v Nemčiji duh resnice in svobode, duh krščanske kulture in mednarodne spravljivosti? V Nemčiji vlada brutalna (sirova) sila. Na Bavarskem so od

9. marca do 5. aprila aretirali nad 5400 ljudi. V celi Nemčiji pa je zaprtih nad 130.000 oseb. To je vendar zapiranje, ne pa osvobojenje in vstajenje. Novi duh se ubija ljudem v glavo s pendreki in puškinimi kopiti. Kar le količkaj nasprotuje nemškonacionalnemu mišljenju in stremljenju, mora na kolena, dobiva batine ter stoka v ječah. Z aprav prusaško brezobzirnostjo se je Nemčiji vsilila centralizacija, kakršne ta država nikdar ni imela in ki nepruske dežele vklepa v spone prusaštva. Kar pa se tiče napovedi celjskega nemško-nacionalnega lista: »Stojimo ob začetku spremembe Evrope«, je to velikanska nemško-nacionalna samoprevara ali pa zavestno prevaranje ljudstva. Evropa ima v sebi toliko samozavesti in tudi moči, da bo v kali zatrla vsak poskus hitlerizma, da bi se politična oblika Evrope in njenih sedanjih držav spremenila po zahtevah nemškega in magari tudi z njim zvezanega italijanskega fašizma. V tem oziru je prišel veliki teden iz Anglije za hitlerizem prav značilen in pomenljiv memento. Znamenita angleška državnik Churchill in Chamberlain sta označila sedanje stanje v Nemčiji kot novo izdajo starega prusaštva z dodatkom divjaštva ter izjavila, da britanska država ne more niti trenutno misliti na to, da bi padla pred Hitlerjem ali pa pred silo sploh na kolena. V interesu nemškega nacionalizma v Nemčiji in izven Nemčije bi bilo, da tega odločnega mementa kulturne Evrope ne presliši, ker mu sicer preči nevarnost, da bo leto osorej obhajal ne zmagoslavno nemško Veliko noč, marveč samo Veliki teden, ki ga bo nemškemu ljudstvu naložil pogansko usmerjeni nemški nacionalizem pod prusaškim vodstvom.

Napeto razmerje med Anglijo in Rusijo. Dne 18. aprila je bila razglašena v Moskvi razsodba v procesu proti angleškemu inženjerjem in večjemu številu sovjetskih državljanov radi vohunstva in gospodarske sabotaže. Sodišče je obsodilo glavnega obtoženca inž. Angleža Thorntona na 3 leta ječe, inž. Macdonalda, ki je priznal svojo krivdo, na 2 leti, inženj. Monkhouse, Nordwall in Kušni pa so bili obsojeni na izgnanstvo iz sovjetske Rusije. Inž. Gregoryja je sodišče oprostilo, Ruski

obtoženci so dobili vsak pa 10 let težke ječe. Kljub nepričakovano milni obsodbi je Anglija v zaščito angleških državljanov v Rusiji objavila poseben razglas angleškega kralja na narod, ki vsebuje zakon o prepovedi uvoza sovjetskega blaga. Prepoved stopi v veljavo 7 dni po objavi, da se na ta način omogoči prevzem blaga, ki je že na potu v Anglijo.

Ameriške Združene države so prepovedale izvoz zlata in ukinile zlato podlago svojemu denarju.

Japonsko prodiranje na Kitajskem. Japonske čete bodo v najkrajšem času zasedle nekdanjo kitajsko prestolico Peking. Nikakor se ne smemo čuditi, da so Japonci v zadnjem času dosegli

napram kitajskim četam tolike uspehe. Kitajska kot taka je v popolnem razsulu in njena poguba so posamezni generali. General Čansuljan v Pekingu je med tem, ko se je njegova vojska borila v Džeholu, gledal le na to, kako bi spravil na varno v Ameriko svoje milijarde in svoj ogromni harem ter dragocenosti. Ostali generali so storili po večini isto, poveljniki v Džeholu samem pa so se Japoncem enostavno predali. Peking je padel Japoncem igraje v roke. Prebivalstvo po veliki večini japonsko napredovanje po-

zdravlja, ker ga bo rešilo korupcije guvernerjev in izropavanja po banditih z generalskim činom. Pa tudi v središču kitajske vlade, v Nankingu, je vse narobe. Vladarja Kitajske Čankajška nihče ne posluša, niti njegovi vojaki in podpoveljniki ne. Vlada obstoja le na papirju. Kar se tiče Zveze narodov, ne igra v borbi med Kitajsko in Japonsko nobene vloge, ker niti Japonska, niti Rusija in ne ameriške Združene države niso več članice Zveze narodov.

— —

načrtu rimskih umetnikov. Za Veliko noč je bil Jeruzalem pol romarjev, ki so prišli iz raznih delov sveta. Med njimi sta bila belgijski kralj in kraljica. Prispela je tudi abesinska carica iz Afrike, da prisostvuje posvečenju abesinske cerkve na obali Jordana. Čehi so kupili na vznožju Oljske gore v bližini vrta Getsemane zemljišče, kjer bodo sezidali cerkvico, ki bo češko narodno svetišče v Sveti deželi. V to svrhu se pobirajo po vsej Cehoslovski darovi, da se omogoči ta stavba. Hrvati pa so dosegli, da smejo v kripti (podcerkvi) benediktinske bazilike Smrti Matere božje na Sionu v Jeruzalemu na oltarju postaviti kip Marije kraljice Hrvatov. V sredini kripte je namreč oltar Marijine smrti, okoli tega oltarja pa bo 6 oltarjev, izmed katerih je vsak posvečen dvema Kristusovima apostoloma. Oltar, ki bude na njem stala podoba Marije kraljice Hrvatov, bo posvečen sv. apostolskima prvakoma Petru in Pavlu.

Pogreb samomorilca in ljudstvo.

— Ako se kakšnemu samomorilcu odreče cerkveni pogreb, se nad tem kaj radi zgražajo liberalni in socialistični listi. Ne držijo sicer mnogo do Cerkve in njenih obredov, kadar pa jih cerkvena oblast odreče iz tehtnih, v cerkvenem pravu utemeljenih razlogov, se naenkrat zavzemajo za cerkveni pogreb, da morejo udariti po Cerkvi. V takih slučajih se razširokoustijo o nečloveškem ravnanju in o trdosrčnosti cerkvenih činiteljev, o nevolji ljudstva itd. Slučaj, ki se je dogodil veliki teden v vasi Boretič na Moravskem, pa dokazuje nasprotno. V sredo v velikem tednu naj bi se bil vršil pogreb kmeta Metoda Surmanna, ki se je bil obesil. Župnik Dreiseidl je dovolil cerkveni pogreb. Ljudstvo pa tega ni odobravalo. V sredo zjutraj se je zbralo v velikem številu pred cerkvijo, da na vsak način preprečijo zvonjenje z zvonovi in pa cerkveno blagoslovitev mrtvega trupla samomorilčevega. Morali so pogreb odložiti. Prišla je žandarmerija iz sosednih krajev in ob njeni navzočnosti se je vršil cerkveni pogreb. Ljudstva se je polotila takšna nevolja, da so sklenili, da ne bodo več hodili v domačo, marveč v sosedno cerkev.

POPOVOST SVETU KATOLIŠKEM

Narodni socialisti — bogokletniki.

Katoliški list v Lincu na Gornjem Avstrijskem »Linzer Volksblatt« poroča naslednji slučaj: »Kakšen duh in kakšno mišljenje vlada v narodno-socialističnih krogih, dokazuje naslednji dogodek, ki bi vsak pošten človek o njem sodil, da je nemogoč. Veliki četrtek okoli 8. ure zvečer so namreč na vratih našega tiskovnega doma obesili tole podobo: Na velikem kljukastem križu, kojega levi tram je podaljšan, da tvori vislice, je visel na vrvi — grozno je in nepovedno — Kristus s spačenim obrazom s trnjevo krono na glavi. Da bi bil izključen vsak dvom, so pritrdili na križ tablico z napisom INRI. Podoba Gospodova je naslikana kolikor mogoče nelepo in odvratno. Na kljukastem križu je napis te vsebine: Nekdaj so ga iz judovskih tolp križali arijski Rimljani. Sedaj pa na povelje Hitlerja-Zveličarja obešamo mi Kristusa na kljukasti križ.« To je takšno bogokletje, da mu težko najdemo para v zgodovini. Morali bi daleč poseči nazaj v prva krščanska stoletja, ko je propadlo in gnilo poganstvo v rimski državi vodilo gnusno in krvavo borbo zoper Kristusa in njegovo Cerkev. Nemškemu nacionalizmu se je zdelo primerno, da je v 20. stoletju obnovil in presegel pogansko gnusobo propadajoče rimske države. To je najboljši dokaz, kakšna je tista kultura, ki se z njo ponaša naduti in oholi nemški nacionalizem. Najogabnejše bogokletstvo je to in najostudnejša germanska nadutost. Nemško-socialni nacionalizem vodi nemško ljudstvo v poganstvo in v propad. Avstrijski škofje ravnaajo pravilno, ko odločno vztrajajo pri obsodbi nemških narodnih socialistov.

Cerkev in narodni socialisti. Nemški narodni socialisti se jako trudijo, da bi si pridobili naklonjenost katoliške Cerkve. Ne zadostuje jim, da bi jim Cerkev ne nasprotovala, kakor jim je nasprotovala iz tehtnih razlogov doslej. Da bi odstranili to nasprotovanje, se je Hitler vdal ter sprejel zahteve nemških katoliških škofov. To pa hitlerjevem ne zadostuje. Njihovo stremljenje je, da bi katoličane pritegnili k sodelovanju v svoje kroge. To hočejo doseči s pomočjo rimskega papeža. Temu namenu služijo razgovori podkanclerja Papena, ki je kato-

ličan ne samo po veri, marveč tudi po dejanjih, s pristojnimi činitelji katoliške Cerkve v Rimu. V Avstriji pa se katoličani nikakor nočejo dati vpreči v narodno-socialistični voz. Eden glavnih nagibov, ki je iz njega nastal sedanjí režim v Avstriji brez parlamenta s pomočjo zasilnih naredb, je ta, da se zajezi nemška narodno-socialistična povodenj, ki je pretiła preplaviti tudi Avstrijo. Krščansko-socialna stranka, ki sedaj vlada v Avstriji, je zavzela proti narodnim socialistom odklonilno in sovražno stališče. Kar pa se tiče katoliške Cerkev v Avstriji, po svojih škofih slejkoprej odklanja narodni socializem iz verskih razlogov. Ostro stališče proti njim je zadnji čas zavzel graški škof. Ker so se organizirane narodno-socialistične skupine obrnile s prošnjami na župnijske urade, da bi se smele na rojstni dan Ad. Hitlerja udeležiti sv. maše v narodno-socialistični uniformi, je graški škof. ordinariat odredil župnim uradom, da tega ne smejo dovoliti, ker bi to bila zloraba božjih hiš za strankarsko-politične manifestacije. Isti ordinariat je suspendiral katoliškega duhovnika dr. Simona Pircheggerja, ker je v svojih simpatijah za narodno-socialistično stranko šel predaleč.

V Jeruzalemu se je Velika noč radi 1900letnice trpljenja in smrti Kristusove obhajala z izrednimi slovesnostmi. Cerkev božjega groba je bila lantsko leto popravljena. Ni to bilo lahko delo, ker cerkev pripada 6 krščanskim veroizpovedim. Naposled so se zedinili, da vsaka veroizpoved popravi tisti del, ki je v njeni posesti. Katoliški del so popravili frančiškani po

Rajni g. dekan A. Čížek.

Slovenjgradec, 21. 4. 1933.

Mestnega g. župnika in dekana Alojzija Čížek smo velikonočni petek položili v našo blagoslovljeno zemljo k večnemu počitku. V pondeljek se je po naporih velikega tedna podal še zdrav in vesel na kratek oddih v svoj ljubljenski Emav v Jarenini pri bratu, dekanu in kanoniku Jožefu. Na povratku ga je na prvem hribu, pri križu nad Jarenino, zadela kap, omahnil je, se zgrudil na zemljo ter v naročju svoje gospe sestre Ane po sprejemu svete odveze

izdihnil svojo plemenito dušo v 64. letu svojega življenja in v 40. letu mašniškega posvečenja. V sredo pa nam je pripeljal črni voz mariborskega pogrebnege zavoda njegove telesne preostanke, katere so položili v župnišču na mrtvaški oder in pokrili s prekrasnimi vencí ljubih sorodnikov, mestne občine, koje častni član je bil, okrajne hranilnice, katero je skrbno vodil vsa leta po prevratu, drugih denarnih zavodov in društev ter zasebnih častilcev in obsuli s svežimi šopki cvetic.